

Preek 1

De komende Herder

Zingen:	Psalm 74:1
Schriftlezing:	Jesaja 40:1-11
Zingen:	Psalm 80:1 en 2
Zingen:	Psalm 80:5
Zingen:	Psalm 79:7

Gemeente,

In opzien om het licht en de hulp van Boven willen we samen overdenken Jesaja 40 de verzen 10 en 11. We lezen daar:

Zie, de Heere Heere zal komen tegen de sterke en Zijn arm zal heersen; zie, Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtken leiden.

We kunnen deze tekstwoorden als volgt samenvatten:

De komende Herder. Drie gedachten:

1. Zijn arm;
2. Zijn loon;
3. Zijn kudde.

We staan in opzien om het licht en de hulp van Boven dus stil bij *de komende Herder.*

1. Zijn arm. U vindt dat in vers 10a: ‘Zie, de Heere HEERE zal komen tegen de sterke en Zijn arm zal heersen’;
2. Zijn loon. Daarvan lezen we in vers 10b: ‘Zie, Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.’ Ook dit gedeelte begint met het woordje ‘zie’;
3. Zijn kudde. U leest het in vers 11: ‘Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden.’

1. Zijn arm

Kinderen, kijk eens in je Bijbeltje, net vóóordat onze tekst begint, dus aan het eind van vers 9, zien we ook het woord ‘zie’: ‘Zie, hier is uw God.’ Onze tekst begint ook met ‘zie’. En midden in de tekst staat er weer ‘zie’. ‘Zie, Zijn loon is bij Hem.’ Er staat eigenlijk: ‘Kijk eens!’ Wanneer wordt dat tegen jullie gezegd? Als je bijvoorbeeld op school in de klas naar buiten zit te kijken, als je niet oplet. Dan zegt de meester of de juf: ‘Kijk eens hier, naar het bord. Kijk eens deze kant op.’ Hier staat drie keer ‘zie’. Want je ogen moeten naar dat punt toegewend worden, anders zie je het niet. Dat moeten jullie goed onthouden. Jullie zien het niet, jullie ogen moeten ernaartoe gebracht worden, die moeten ervoor geopend worden.

In Jesaja 39 lezen we het oordeel dat Hizkia hoort uit de mond van de profeet Jesaja. Lees maar mee vanaf vers 5: ‘Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor het woord des HEEREN der heirscharen. Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is [dat had hij allemaal trots laten zien aan het gezelschap uit Babel] en wat uw vaders opgelegd hebben [in tempel, paleis en staat] tot een schat tot op deze dag, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE. Daartoe zullen zij [de Babyloniërs] van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.’ Dat is wat geweest voor Jesaja, dat hij dit moest zeggen tegen de koning aan wie hij zich zo innig verbonden wist. Jesaja heeft innerlijk het

oordeel over het volk doorleefd en doorgemaakt. Het oordeel over het volk, over de stad, over het koningshuis, over de tempel. Het Bijbelboek Jesaja, dat 66 hoofdstukken telt, bestaat uit twee hoofddelen. Het eerste hoofddeel gaat tot en met hoofdstuk 39. Deze eerste negenendertig hoofdstukken hebben alles te maken met de eigen tijd van Jesaja. Zeg maar rond 700 voor Christus. Nu gaan we naar het tweede hoofddeel, de hoofdstukken 40 tot en met 66. Het is heel opmerkelijk, dat de profeet Jesaja dan zaken beleeft die zijn eigen tijd ver te boven gaan. Hij wordt als het ware verplaatst naar 586 voor Christus. Dan vindt namelijk de verwoesting van Jeruzalem en de tempel plaats. In 586 voor Christus begint de zeventig jaar durende ballingschap in Babel, dus tot 516 voor Christus. Jesaja wordt door de Heilige Geest verlicht. Hij is een ziener die mag zien wat natuurlijke ogen niet zien. Hij ziet het volk in ballingschap, precies zoals hij het Hizkia heeft moeten dreigen. Hij ziet het koningshuis dat weggevoerd wordt. Hij ziet de tempel verwoest, de stad verwoest, het merendeel van het volk weggevoerd. Hij beleeft het als het ware in zijn hart. Hij wordt zeg maar zo'n honderdvijftig jaar boven zijn tijd uitgetild. Zó zijn de hoofdstukken 40 tot en met 66 ontstaan. De eerste elf verzen uit Jesaja 40 zijn een inleiding op de zesentwintig hoofdstukken die volgen. Ze zijn ook een samenvatting van deze zesentwintig hoofdstukken. Waar gaat het om? Om Wie gaat het? Méér dan Hizkia is hier.

In onze Statenvertaling staat er boven elk hoofdstuk een mooie samenvatting. Als u die eerst leest, weet u precies waarover het in dat hoofdstuk gaat. Wat staat er boven hoofdstuk 40? Daar lezen we dat het gaat over de toekomst van Christus en de predicatie van het Evangelie. Laat u dat even tot u doordringen. De toekomst van Christus ... Het gaat om de toekomst van Hem van Wie we mogen zeggen: 'Méér dan Hizkia is hier.' Het gaat om de toekomst in de linie van Davids huis. Dat is de toekomst van de Verlosser uit Sion. Daarnaast gaat het over de prediking van het Evangelie van deze Knecht des Heeren door Johannes de Doper en de apostelen. Van

Jeruzalem uit wereldwijd. In de derde plaats staat er in het stukje boven hoofdstuk 40 wat er gepredikt moet worden. Dat is in het kort wat onze Statenvertalers boven Jesaja 40 vers 1 tot en met 11 schrijven: ‘De toekomst van Christus.’

Het gaat niet alleen over de ballingschap, maar ook over hoe de Heere Zijn volk zal leiden. Hoe de nieuwtestamentische tijd zal aanbreken. Hoe en wat de inhoud zal zijn van de prediking van Johannes de Doper en de apostelen, beginnend van Jeruzalem. Is dat niet mooi samengevat? In deze enkele woorden zijn niet alleen de eerste elf verzen van Jesaja 40 samengevat, maar de laatste zesentwintig hoofdstukken van Jesaja!

De Heere vraagt van ons dat we Zijn Woord nauwkeurig en eerbiedig lezen. We moeten vragen om licht en rust, en vooral om de werking van Gods Geest in ons hart.

‘Troost, troost Mijn volk.’ Daar zitten ze, in ballingschap. Ze zitten in de gevangenis. Ze zitten daar vanwege hun ongerechtigheden en ontrouw. Ze zitten daar vanwege hun menigvuldige zonden. Ze zitten daar troosteloos vast in de banden. Ze hebben troost nodig. En die troost vloeit alleen maar uit God. Die troost ligt alleen maar in Christus. Deze troost werkt de Heere door de boodschap van Johannes de Doper, door de boodschap van de apostelen en van de predikers die daarna gevolgd zijn. ‘Troost.’

Er is een Goddelijke opdracht om te troosten. In de elf verzen klinken verschillende hemelstemmen. Het gezicht dat Jesaja ontvangt is heel erg gestempeld door troost in Christus. Daarmee hebben we eigenlijk 26 hoofdstukken samengevat. Daarmee hebben we de prediking – ook in het Nieuwe Testament – voor de Kerk der eeuwen samengevat. ‘Troost.’ Vragen ze dan om troost? Nee, dat lezen we niet. Er is troost, alleen omdat God het wil en opdraagt. Er is troost omdat Gods welbehagen volvoerd zal worden. Er is troost omdat God trouw blijft aan wat Hij beloofd heeft aan Abraham en David. Er is alleen troost uit het soevereine van Gods welbehagen in Christus.

‘Spreekt naar het hart van Jeruzalem.’ Wat is er dan over van Jeruzalem? Een puinhoop. Dat hebben ze ervan gemaakt. En toch: ‘Roept haar toe dat haar strijd vervuld is.’ Er zal een eind komen aan alle ellenden en oordelen die ze door hun ongerechtigheden en zonden op zich gehaald hebben. Troost! God laat horen dat in Christus Jezus al haar ongerechtigheid – waarmee ze God vertoord heeft – verzoend is. In de Middelaar van het nieuwe verbond. Ontvangt ze dubbel en dwars vergelding? Als dat zo zou zijn, zouden ze altijd in Babel blijven en in de banden van de helse machten. Maar de Heere zegt dat ze dubbel en dwars loon van Hém ontvangen. Hiermee zijn we bij onze tekst. Het liefst zou ik vers voor vers van dit hoofdstuk met u doornemen, maar daar hebben we de tijd niet voor. U voelt wel waarom er een eind komt aan de strijd. Waarom en hoe de ongerechtigheid verzoend wordt. U voelt wel uit Wie ze dubbel en dwars ontvangen. Daarmee zitten we midden in onze tekst.

‘Zie, de Heere HEERE zal komen.’ ‘Zie, hier is uw God.’ Wordt het u al wat duidelijker waarom we de neergebogenen moeten toeroepen: ‘Zie!’? Want ze kijken alleen maar naar de aarde, naar zichzelf en naar de omstandigheden. ‘Zie, hier is uw God.’ *Hij* zal dat alles uitwerken. Ballingen worden vertroost. Ballingen horen de boodschap aangaande het heil in de Heiland. Daarom zegt onze tekst zo duidelijk: ‘Zie, de Heere HEERE zal komen.’

Er worden twee Namen gebruikt: Adonai, de Naam die meer de almacht en de heersersbevoegdheid benadrukt. Het recht om te heersen en te bezitten. Dát is de eerste Naam Heere met één hoofdletter H. De tweede Naam, HEERE met allemaal hoofdletters, ziet op de Verbondsnaam. Hij is trouw aan Zijn eigen eer, aan Zijn welbehagen en verbond. Dat blijkt in verleden, heden en toekomst. Dat zijn twee Namen die hier worden gegeven aan de Knecht des Vaders, aan de Middelaar van het genadeverbond, aan de komende Messias. We noemden Hem net de Heiland. De Drager en Brenger van het heil, van de zaligheid, van de redding. ‘Zie ...’ Ziet u het

niet? Zit u zo vast in de strijd? Zit u zo diep in de ongerechtigheden en in de zonde? Zie, de Adonai, Jehova, zal komen. Hoort u het? Ze zijn nu zonder Hem. Daarom is het zo benauwd. Maar Hij zal komen.

‘Een stem des roependen in de woestijn [dat is gelijk Johannes de Doper]: Bereidt de weg des HEEREN.’ Er moet namelijk voor de Middelaar plaatsgemaakt worden, anders is er geen plaats. ‘Maakt recht in de wildernis een baan voor onze God.’ Een wildernis, ja, zo is het in uw hart, in ons aller leven. Dat is te vergelijken met de afstand tussen Babel en Jeruzalem. Globaal is dat zeker duizend kilometer. Het gebied tussen Babel en Jeruzalem is een woestijngebied. Nee, dat is geen lieflijke zandvlakte, maar een onherbergzaam oord van hoogten en ravijnen. In de woestijn van de Bijbeltijd waren geen wegen. Daar was geen gebaande weg. Dus er is niet alleen een ontzettende afstand tussen mij en de Heere, de Allerhoogste. Maar door deze bergen en heuvelen, door de diepten en ravijnen kom je nooit heen! Daarom staat er niet dat de balling komt, maar er staat: ‘Zie, de Heere HEERE zal komen.’ Hij komt, afdalend in vernedering. Hij neemt daarna mee in verhoging. Hij Die van Zichzelf kon zeggen: ‘Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven’, wordt hier in profetische vergezichten geschilderd. Jesaja heeft daar veel licht in gekregen én hij kreeg gaven om het in woorden uit te drukken. Hij bezat dichterlijke gaven.

‘Zie, de Heere HEERE zal komen.’ Tot u! Hij zal in de diepten van de ravijnen afdalen en over de hoogten heen komen. Hij zal komen tegen de sterke ‘en Zijn arm zal heersen’. Dat is niet slechts de arm van het kleine Kind in Bethlehems kribbe, maar dat is de rechterhand van de Zoon van God. Van Hem Die mag zeggen: ‘Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.’ Dat is de arm vol sterkte en vol eer. Dat is de arm die Petrus vastgrijpt als hij dreigt weg te zinken in de golven. Dat is de arm die blinden het gezicht geeft. De arm die doden het leven geeft. Ziet u Hem komen? Niet alleen in het vlees, maar ook naar het hart van Jeruzalem. Hij komt naar

de puinhoop. Zie Hem eenmaal komen op de wolken, gemeente. Want er is drieërlei komst: in het vlees, in het hart en op de wolken. Zijn arm zal heersen. Babel is inmiddels machtig geworden. Het volk is door de arm van Babel weggevoerd, maar de arm van deze Heere is veel sterker. Zijn arm is een machtige arm. Maar ... de afstand zien, de Heere HEERE zien, Zijn arm zien, is het genadewerk van de Allerhoogste. Anders zien we het niet. 'Zijn arm', onze eerste gedachte. We gaan naar onze tweede gedachte:

2. Zijn loon

Jesaja's hart is vol van de toekomst van Christus, de komende Herder. Deze beschrijft hij op allerlei manieren. Vers 10b begint opnieuw met: 'Zie.' Het woord staat er in korte tijd drie keer. De ballingen zijn namelijk zo blind. Net als wij. Ze zien Hem niet. Ze kijken de andere kant op. Ze hebben alleen maar oog voor het hier en nu, maar geen oog voor de eeuwige werkelijkheden.

'Zie, Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.' Loon? Inderdaad. Hij heeft hard gewerkt. Daarom krijgt Hij wat Hij verdient. Hij krijgt loon. Dat krijgen wij ook. Wij krijgen loon naar werken. Het komt steeds dichterbij, dat ieder van ons zal vergolden worden naar zijn levenspraktijken. En dan? Als ik krijg wat ik verdien, dan ...? Als u krijgt wat u verdient, dan ...? Er staat een kernzaak in het voorafgaande. De mens is zo vergankelijk. 'Alle vlees is gras (...) het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar, het volk is gras.' Wat is het loon van een mensenkind dat op weg is naar het graf? Wat is het loon van satan? Wat is het loon van de zondedienst? Wat krijgt elke zondeslaaf?

'De Heere HEERE zal komen tegen de sterke.' Deze sterke zijn de helle machten, dat is de satan, dat is de dood. Daar kunnen wij niet tegenop. Hier wordt er echter Eén geschilderd en verkondigd, Die er wel tegenop kan. Dat heeft Hij getoond in de gangen van Zijn vernedering en in die van Zijn verhoging. Hij zal komen tegen de sterke. In wiens dienst bent jij? Wie gehoorzaam jij? Wie heeft het

voor het zeggen in jouw leven? De sterke met een kleine letter? De satan met zijn helle machten, met alles wat hem dient en hem ter beschikking staat? Of heeft de Sterkste met een hoofdletter het voor het zeggen in jouw en in uw leven? Deze Sterkste is sterker dan dood, hel en doem. Wie dien jij? Wie dient u?

‘Zie, Zijn loon is bij Hem.’ Hij heeft wat bij Zich als Hij nadert. Hij komt door de woestenij heen. Hij komt door de ravijnen heen. Hij komt over de hoge bergen en door de krommingen waar geen weg is, heen. Hij heeft loon bij zich. ‘En Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.’ Dat wil zeggen dat Hij er steeds naar kijkt. Het is voor Zijn aangezicht.

Wat is dat loon? ‘Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien’, zo lezen we in Jesaja 53. ‘Als Zijn ziel [dat is Zijn hele leven en Persoon] Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben [als Hij Zich geheel opgeofferd zal hebben], zo zal Hij zaad zien.’ Hij zal nageslacht hebben. Hij zal beloning krijgen. ‘En het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig [op voorspoedige wijze] voortgaan.’ Dat is loon, dat is beloning. Hij komt met Zijn sterke arm en Hij krijgt loon. Dat loon deelt Hij uit.

Onze kanttekenaren (42) leggen dat heel evenwichtig uit op twee manieren. Ze noemen twee aspecten: Hij komt eenmaal, jongelui, om te belonen overeenkomstig jouw werken. Om jou te geven wat jij verdient. Hij komt om te geven, op de grote dag der dagen. Dan zal Hij vergelden naar de praktijken van het leven. De beloning van de zondedienst is de dood en de hel. Denk toch aan je Schepper, jongeren, in de dagen van je jeugd. Zo begint Prediker 12. Het hoofdstuk eindigt met: ‘Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed of hetzij kwaad.’

Gedenk daaraan! Is dat ook in jouw gedachten? Heeft dat een plaats in jouw levenspraktijk? Stempelt dat je genadetijd? Vormt dat jouw geweten? Hij is Schepper én Rechter. Hij is het allebei. Weet wat je krijgt, wat je wacht! Hier lezen we wat Hij genadig geeft, hoe Hij rechtvaardig oordeelt.

‘Zijn loon is bij Hem.’ De Statenvertalers wijzen erop dat Hij komt om te geven overeenkomstig onze levenspraktijk. En dan? Zal het dan goed zijn? Er zijn er die geleerd hebben: ‘Wee mij, ik verga.’ Zij hebben geleerd: ‘Men telt veeleer de haren van mijn hoofd’ dan mijn menigvuldige ongerechtigheden.’ Zij hebben geleerd niet slechts zonden te doen, maar zonde te zijn. De uitleg van onze Statenvertaling zegt: ‘Hij komt ook om te geven, vol van genade, overeenkomstig *Zijn* verdienste.’ Dat is de toerekening van wat *Hij* heeft gedaan. De toerekening van wat Hij heeft geleden, van wat Hij heeft gehoorzaamd. Jesaja mag Hem zien en schilderen. ‘Zie, Zijn loon is bij Hem.’ Hij heeft de Kerk van God krachtens eeuwige verkiezing gekregen als loon op Zijn arbeid. Hij heeft hen niet alleen bij Zich. Nee, ze zijn ook voor Zijn aangezicht.

Vers 11 is eigenlijk een uitwerking van de manier waarop ze voor Zijn aangezicht zijn. Het schildert hoe de tere verhouding is tussen de ogen van de Herder en de schapen van Zijn weide. Ze zijn altijd onder Zijn ogen. ‘Zie, Zijn loon ...’ Dat is niet alleen de ganse verkoren Kerk die Hem van eeuwigheid gegeven is. Dat zijn ook al de weldaden van het genadeverbond, van levendmaking tot heerlijkmaking. Zijn loon is bij Hem. De schatten van het genadeverbond, de gaven en vruchten van de Heilige Geest zijn bij Hem. Wat ú nodig hebt om getroost te leven en zaliglijk te sterven, dat is alles bij Hem.

‘En Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.’ Daar kijkt Hij naar. Hij kijkt naar de gegebenen des Vaders. Ze zijn voor Zijn aangezicht. Hoort u het? Het gaat over de toekomst van Christus. In de prediking moet doorklinken: Van vlees is er geen verwachting. Dat is enkel doem en dood. Maar Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. Overvloedig loon, gemeente! En Jesaja moet nóg meer roepen tot troost. Maar voor we daarbij stilstaan, gaan we eerst zingen uit Psalm 80 vers 5. Daarin zingen we ook over deze Herder.